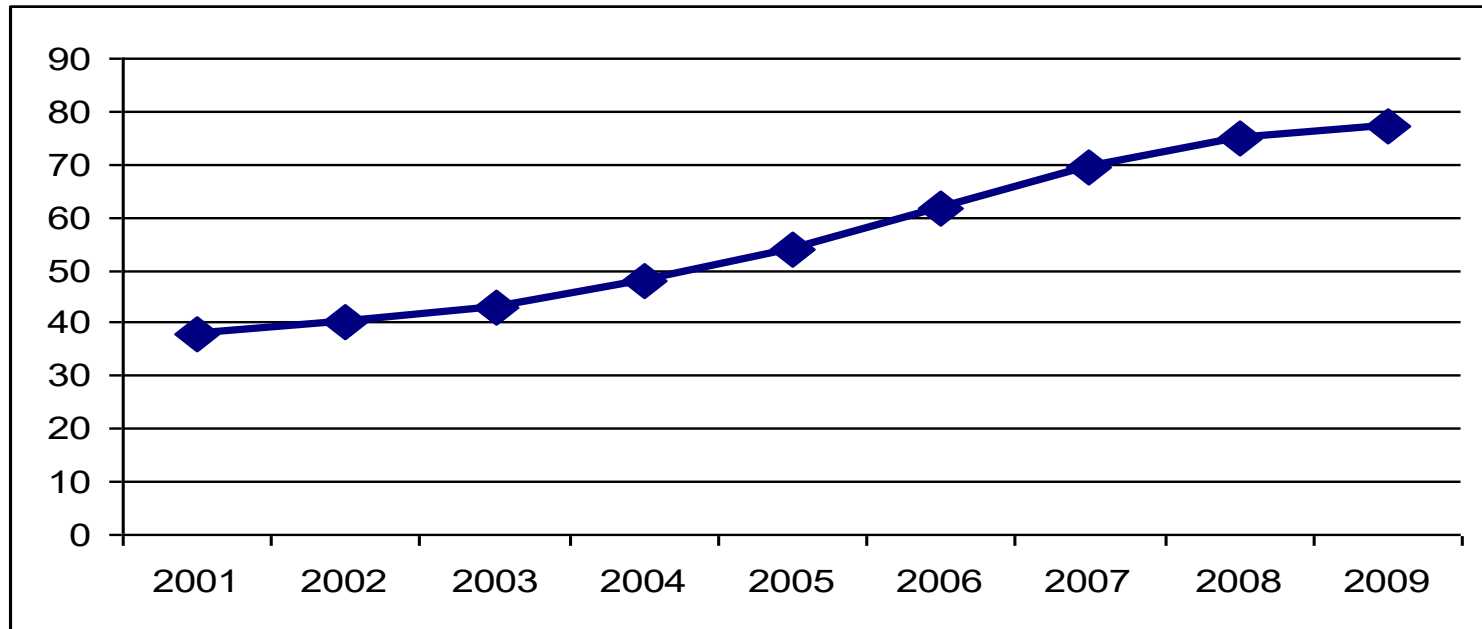

Ratib Lekhal

Kvalitetsutvikling i barnehager

Hvorfor og hvordan har vi kommet dit?

1-2 åringer i barnehage

- Best for ettåringer å være hjemme

Jori Gloppe (25) har hatt datteren Maren Brandser Gloppe (13 mnd.) i barnehage i tre dager. Selv om Maren ikke vil slippe morens hår, trives ettåringen godt, ifølge Gloppe. FOTO: JAN TOMAS ESPEDAL

- Skremselspropaganda og svartmaling

LANGE BARNEHAGEDAGER: Hvert femte barnehagebarn kan tilbringe over 40 timer i barnehagen hver uke. Foto: Johannessen, Sara/SCANPIX

Lange dager i barnehagen

Nye tall viser at så mange som hvert femte barnehagebarn kan tilbringe over 40 timer i barnehagen hver uke. Det er mer enn voksne normalt er på jobben.

Publisert 28.11.2011 06.27

Oppdatert 28.11.2011 06.27

Les også:

Så kvalitet

Anbefaler høykvalitetsbarnehager

Kilde: Folkehelseinstituttet

Folkehelseinstituttet foreslår at vi må undersøke

- Hva er god kvalitet?
- Hvordan kan vi måle kvalitet?
- Hvilke av kvalitetsaspektene er viktige for barns utvikling?

KVALITETSBEGREPET I BARNEHAGEN

KVALITET

Strukturkvalitet

- Antall barn pr. voksne*
 - Gruppestørrelse*
 - Utdanningsnivå
 - Stabilitet i voksen gruppen
 - Lønnsbetingelser
 - Lokaler/Fysisk areal (inne og ute)
 - Utstyr og materiell
- **I Norge er disse i stor grad statlig regulert**

Prosesskvalitet

- Kvaliteten på barn-voksen relasjonen
 - Kvaliteten på barn-barn relasjonen
 - Aktiviteter/materiell
 - Pedagogisk innhold og stimulering
- **Barnets daglige erfaringer i barnehagen**

God prosesskvalitet er viktigst

- **Barnets erfaringer i barnehagen betyr mest = prosesskvalitet (Dalli et al., 2010)**
- **Positivt samspill personal og barn fremmer**
 - Sosioemosjonell utvikling (Schore, 2005)
 - Språk og kommunikasjon (Raikes & Edwards, 2009)
 - Læring (Bernier et al., 2010)

Kjennetegn ved barnehager med høy kvalitet

- Voksne som er tilgjengelige for barna, responsive, varme og kjærlige og som deltar i samspill med barna.
- Kompetente ansatte som er faglig engasjert i jobben med barna
- Alderstilpasset pedagogisk innhold og rammeverk med fokus på tidlig læring og stimulering
- Stor nok voksnetetthet til at barn og voksne kan ha gode samspill
- (Melhuish et al., 2015: CARE)

Kjennetegn ved barnehager med høy kvalitet

- De ansatte mottar veiledning slik at man sørger for at kvaliteten opprettholdes over tid.
- Stadig kompetanseheving blant de ansatte slik at man sikrer kontinuitet, stabilitet og bedring av kvalitet
- (Melhuish et al., 2015: CARE)

Eksempler på globale kvalitetsmål

- **Early Childhood Environment Rating Scale (ECERS, ECERS-Revised and ECERS-Extended)**
- **Infant/Toddler Environment Rating Scale (ITERS)**
 - Infant version of the ECERS
- **Classroom Assessment Scoring System (CLASS)**

CLASS - TODDLER

Emosjonell og atferdsmessig støtte

- **Positivt klima**
- **Negativt klima**
- **Sensitivitet**
- **Ta barnets perspektiv på alvor**
- **Støtte til regulering av atferd**

Støtte til læring og utvikling

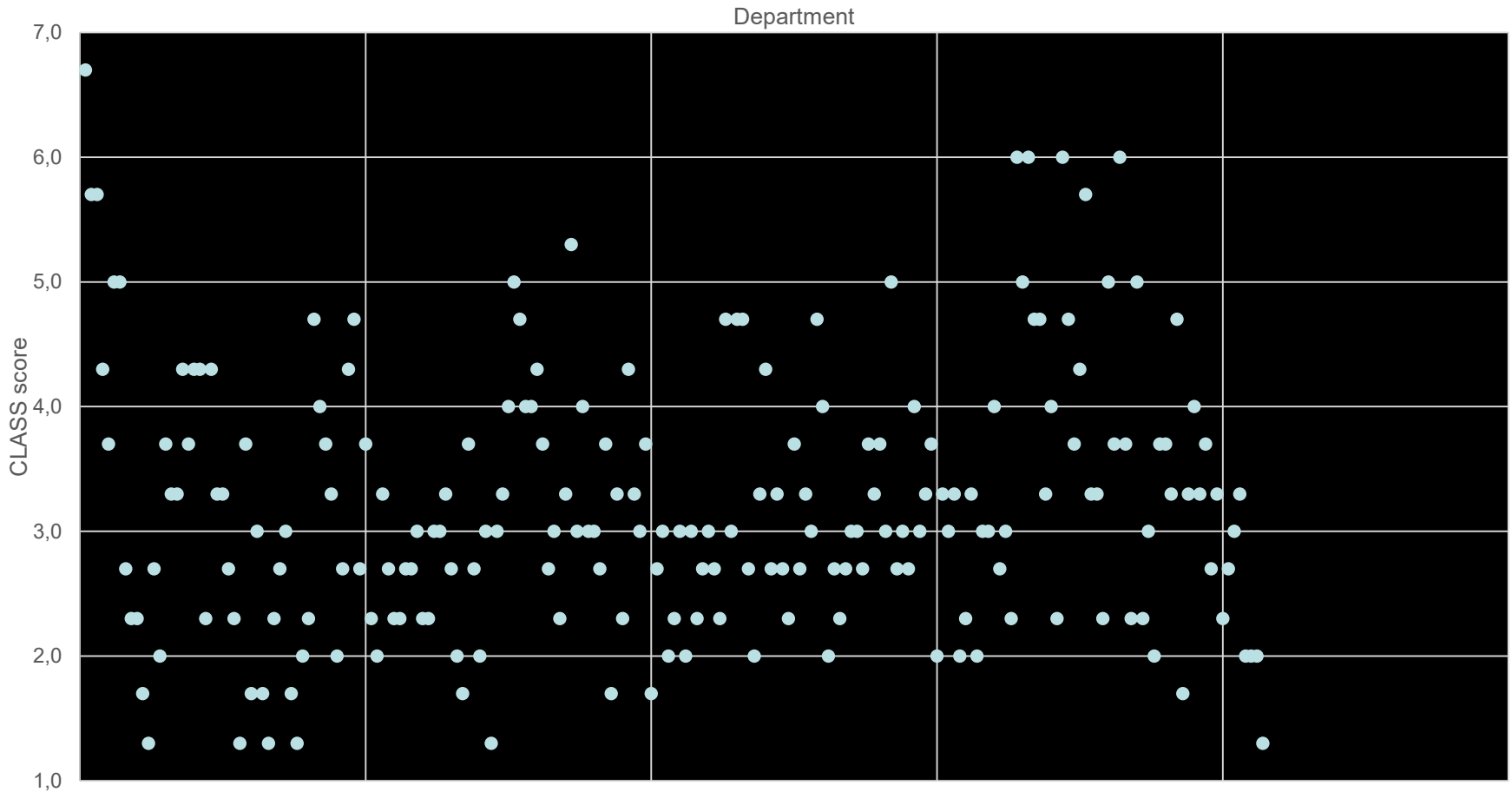
- **Tilrettelegging for læring og utvikling**
- **Kvalitet på feedback**
- **Språk modellering**

EKSEMPLER PÅ VARIASJON MELLOM BARNEHAGER

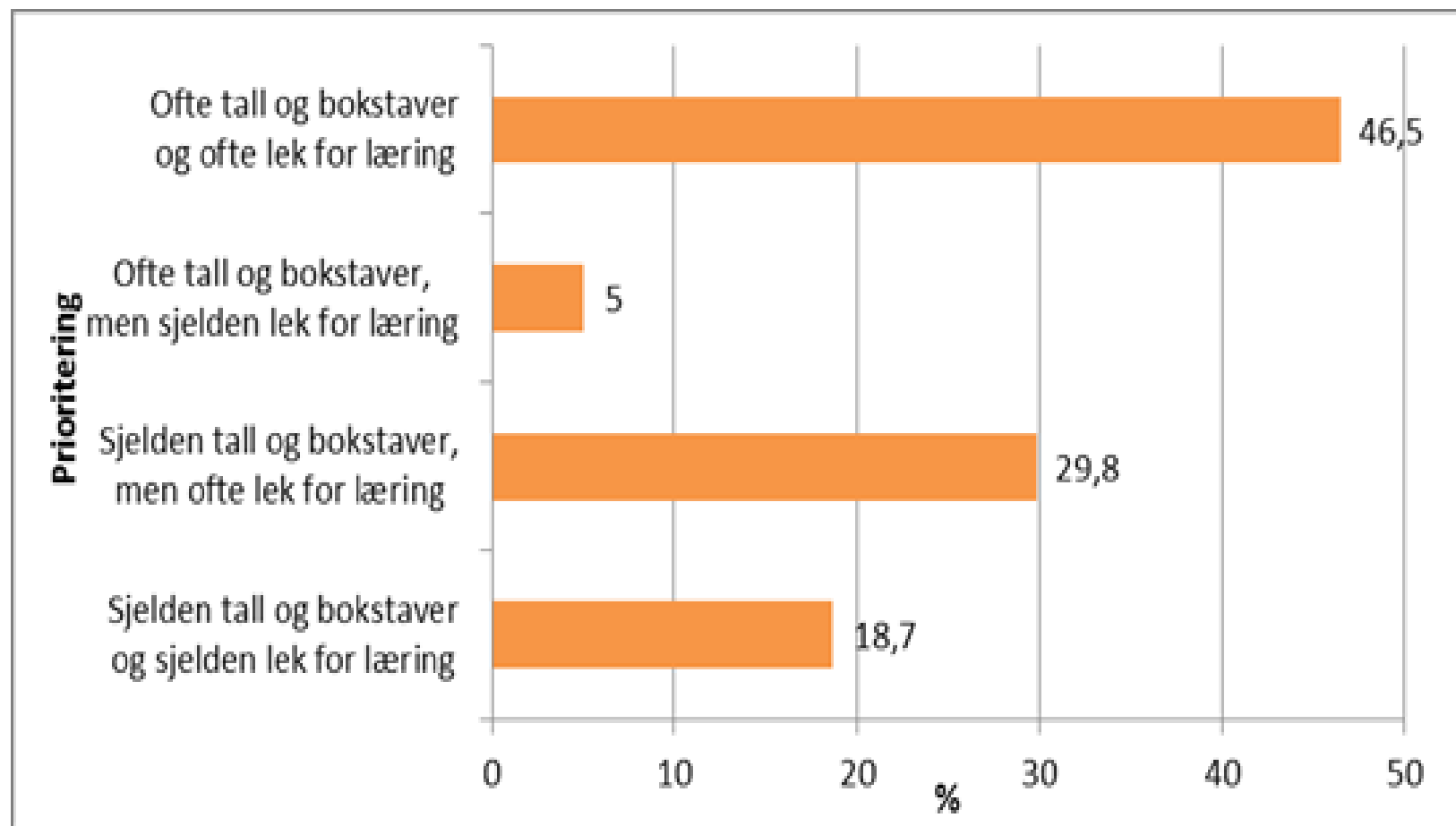
Språk modellering

- **Støtte bruk av språk:** Stimulere bruk av språket gjennom frem-og tilbake-utvekslinger, rask respons, åpne spørsmål.
- **Gjentakelse og forklaring:** gjenta ord som barnet kan og gi det nye ord som forklares. Knytt ordene til barnas eget liv.
- **Selvsnakk og parallell snakk:** Beskriv det du gjør hele tiden. Beskriv det barna gjør, altså deres handlinger, men også følelser
- **Avansert språk:** Bruk varierte ord og beskrivelser, sett ord på ting og det som skjer, forklar vanskelige ord

Language modeling for each department

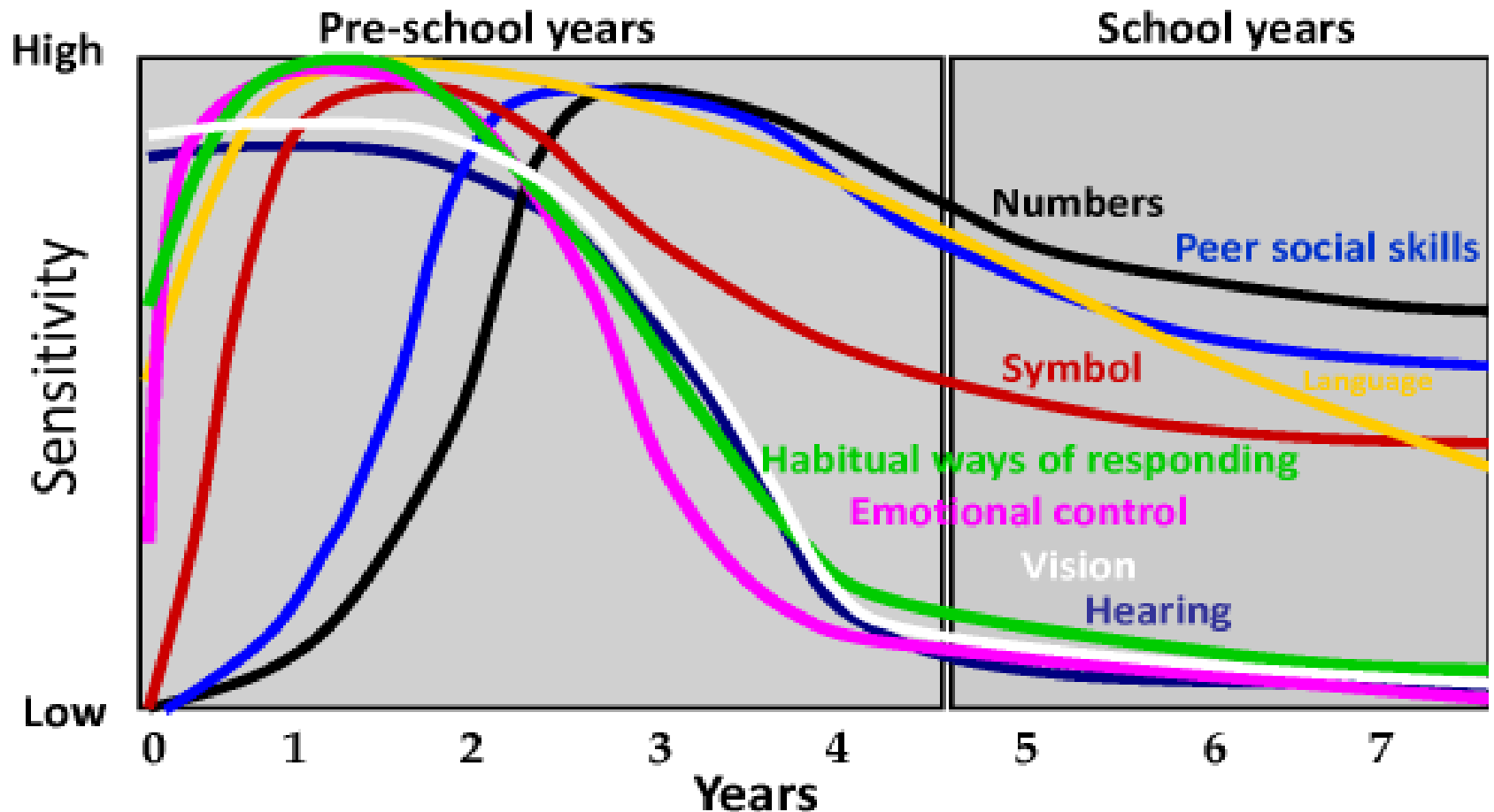

Hyppighet av tilrettelagte aktiviteter med henholdsvis tall og bokstaver, og lek for læring.

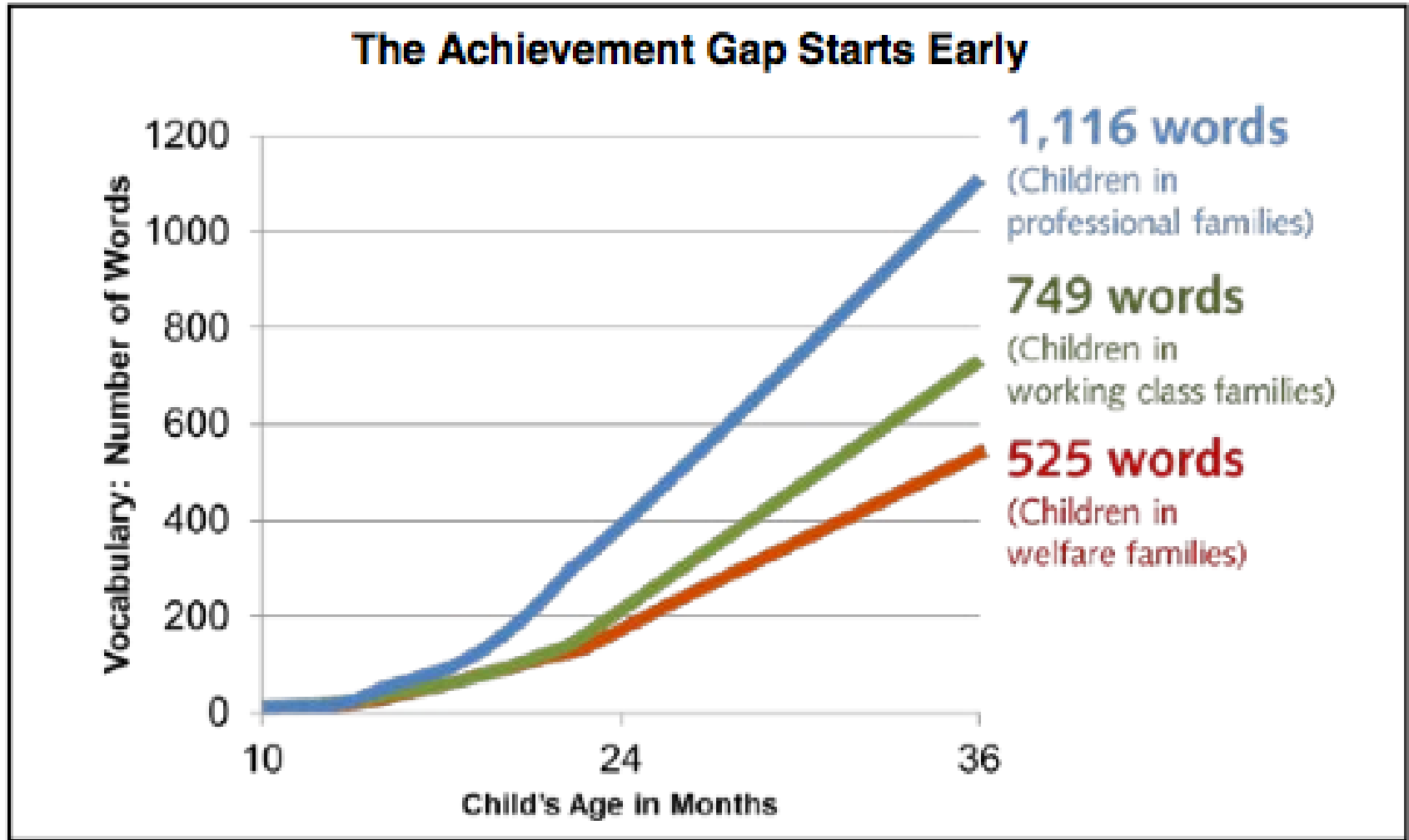
VIKTIGHETEN OG BETYDNINGEN AV KVALITET I BARNEHAGEN

Sensitive Periods in Early Brain Development

Graph developed by Council for Early Child Development (ref: Nash, 1997; *Early Years Study*, 1999; Shonkoff, 2000.)

Språkutvikling ved 3-årsalderen

Kan barnehagen bidra til å endre dette?

Språk og læring

- **Barnehage/barnepass gir bedre språk og læring**
 - Hvis god kvalitet
 - USA, Canada, Storbritannia, Norge

Atferd

- **Mer atferdsvansker/aggresjon**
 - USA
 - Lange dager (30 t. +)
 - Tidlig start (< 12 mnd)
 - Dårlig kvalitet
 - Store barnegrupper
- **Ingen/Positiv effekt**
 - Storbritannia, Australia, Danmark, Norge

Betydningen av kvalitet

- Økende evidens for at **høykvalitetsbarnehager** fremmer barns psykiske helse og kognitive utvikling (Burchinal, Kainz & Cai, 2011; Belsky et al., 2007; **Burger, 2014**).
- Barnehager med lav kvalitet kan være skadelige for barns trivsel og utvikling både på kort og lang sikt (McCartney et al., 2010; Sagi et al., 2002).

Sårbare barn

- **Ofte høyere effekt av kvalitetsbarnehage.**
 - For eksempel språk og kognitive ferdigheter (Dearing, 2009).

Sårbare barn (fortsetter)

Viser tegn til flere problemer ved lav kvalitet i barnehagen (FHI, 2015).

- Sjeldent tilbud (tilsvarer i gjennomsnitt annenhver uke eller sjeldnere) av planlagt kreativ eller fysisk lek ga økte symptomer på språkvansker for alle barna, men sterkest for sårbare gutter.
- Sjeldent tilbud av planlagt kreativ og fysisk lek var også assosiert med mer internaliserende atferd som tristhet og nedstemthet hos gutter i hele utvalget.
- Analyser viste at for gutter med nevrobiologisk risiko i barnehager med godt tilrettelagt kreativ og fysisk lek reduseres symptomene på språkvansker signifikant over tid.

Konklusjon

På tide å fokusere på potensialet (KVALITET), snarere enn eventuelle diskusjoner om risiko, kartlegging og metodefrihet!

Kvalitetsutvikling i barnehager

Rammeplan for barnehagen

Det står blant annet at:

- Barnehagen skal **jevnlign vurderer det pedagogiske arbeidet**. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.
- Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og **utvikle den pedagogiske virksomheten**.
- På denne måten kan personalet **lære av egen praksis og bidra til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet**.

Quality Ratings and Improvement Systems (QRIS)

- Består av både kvalitetsvurderings- og forbedringssystemer
- Er et systematisk rammeverk for evaluering, *forbedring*, og *formidling* av kvalitetsnivået (Lahti et al., 2014)
- Gjenkjennbart fra innholdet i rammeplanen for barnehagen?

Hensikt og formål med QRIS

Målet er at QRIS skal bidra til å heve kvaliteten i barnehager.

- På samme måte (slik jeg tolker det) er også dette målet i Rammeplan for barnehagen.

Det synes å være en bred enighet om at profesjonsutvikling (Professional Development -PD) er nøkkelfaktoren for å lykkes med å heve kvaliteten.

OECD (2009) sin definisjon på profesjonsutvikling (PD)

Overordnet definer OECD profesjonsutvikling som:

- **Aktiviteter som utvikler ansattes ferdigheter og egenskaper som er viktig i møte med barna.**

Kjennetegn ved PD-modeller som lykkes

Basert på OECD 2020 og Brunsek 2020 trekker man særlig frem:

- **At PD-modellen har høy kvalitet på alle elementene og at den er intens nok**
 - Det vil si at det arbeides med modellen over tid og ofte nok, slik at det blir ansett som en pågående prosess og ikke enkeltstående bolker.
- **Komponentene må være praksisfokuserte, som f.eks muligheten til å reflektere og diskutere innholdet konkret opp mot egen praksis.**
- **At det bygger på video eller observasjoner fra praksis-konteksten.**
- **Pedagogiske utfordringer som jobbes med er skreddersydd til ansattes behov.**
- **Kontekstbaserte tilnærminger som bruker dagliglivets problemer/utfordringer som utgangspunkt for selvrefleksjon.**

Kjennetegn ved PD-modeller som lykkes

- Vedvarende muligheter for observasjon, tolkning og refleksjon.
- Teamarbeid og samarbeid.
- Prøve ut ny praksis mellom samlingene.
- Veiledning/ coaching er sentralt.
 - Der man får støtte fra en ekspert/uteforstående med sikte på å utvikle spesifikk kunnskap og ferdigheter ved å reflektere over egen praksis.
- Inkludering av flere av komponentene sees å være ekstra viktig (Egert et 2020).

TRYGG FØR 3 – EN MODELL FOR KVALITETSUTVIKLING

Hvem er med?

7 kommuner/bydeler:

- Østensjø
- Nordre Aker
- Bærum
- Lørenskog
- Orkdal
- Melhus
- Stjørdal

Ved oppstart:

- 78 barnehager
- 187 småbarnsavdelinger
- 1561 barn
- 2443 foreldre
- 794 ansatte

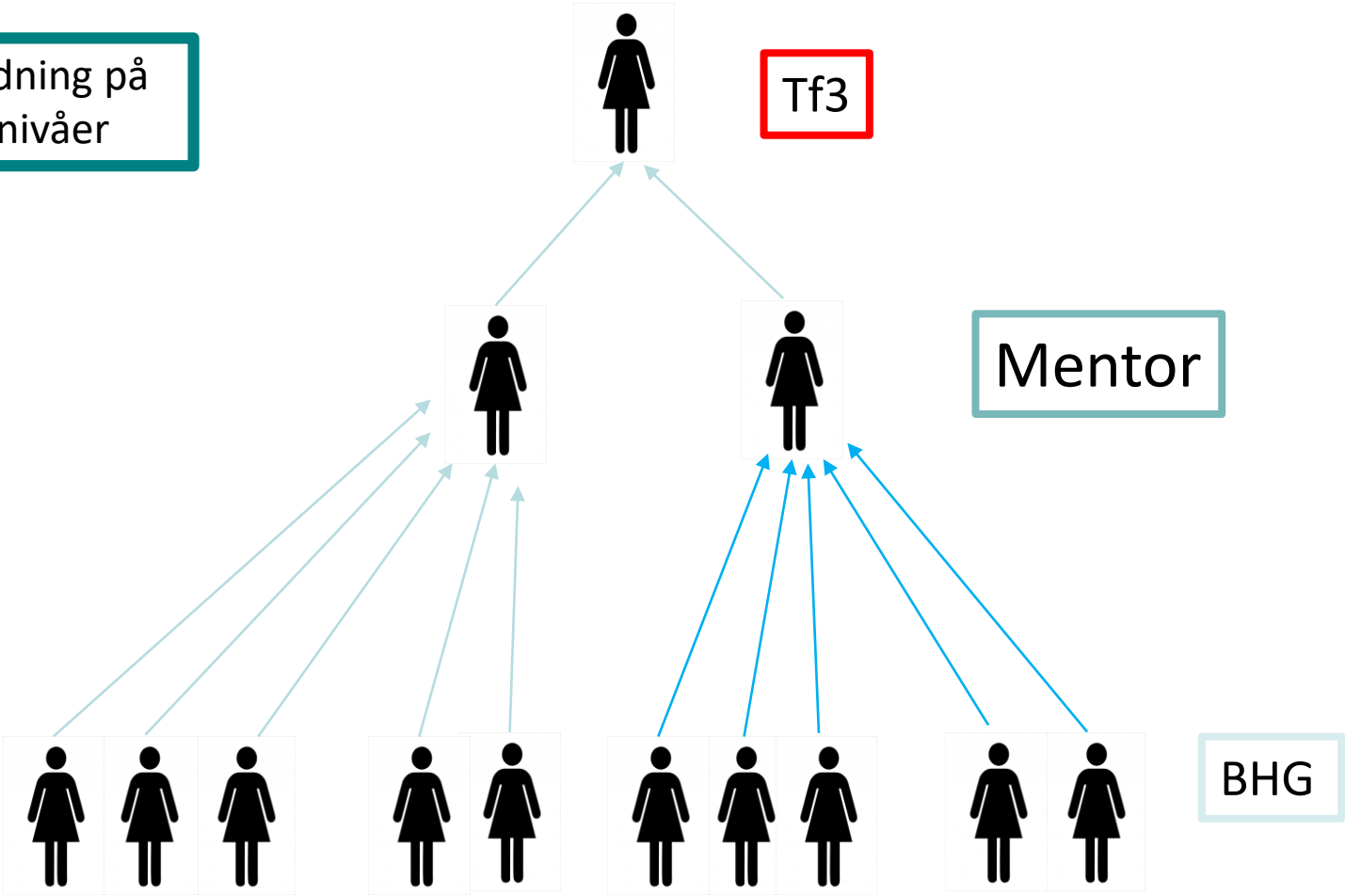
Komponentene i Trygg før 3

- 1. Standardisert måling av kvalitet med tilbakemelding**
- 2. Veiledning og refleksjon**
 1. Praksisfortelling
- 3. Fagdager om barns utvikling og psykiske helse for ALLE**
- 4. Omfattende skriftlig materiell til foreldre og ansatte 7 hefter til foreldre og 2 veiledningsmanualer til ped.ledere og mentorer (fra kommunene) og 30 siders ressurshefter til alle ansatte, nettside: www.tf3.no**

Komponent 2: Veiledning og refleksjon

- **Pedagogisk leder = veileder (fikk noe ekstra opplæring)**
- **Veiledningen med ansatte i egen avdeling**
- **Obligatorisk oppmøte**
- **Varighet av veiledningen 60 min, første veiledningsmøte 90 min.**
- **Pedagogisk leder/veileder har 4 veiledninger i løpet av høsten og 6 veiledninger i løpet av våren.**
- **Veileder lager, i samarbeid med styrer, en tidsplan med datoer for alle veiledningssamlingene som gis til de ansatte på første samling.**

Veiledning på flere nivåer

CLUSTER-RANDOMISERINGEN:

78 barnehager er
randomisert, alle
innen hver sin
kommune/bydel

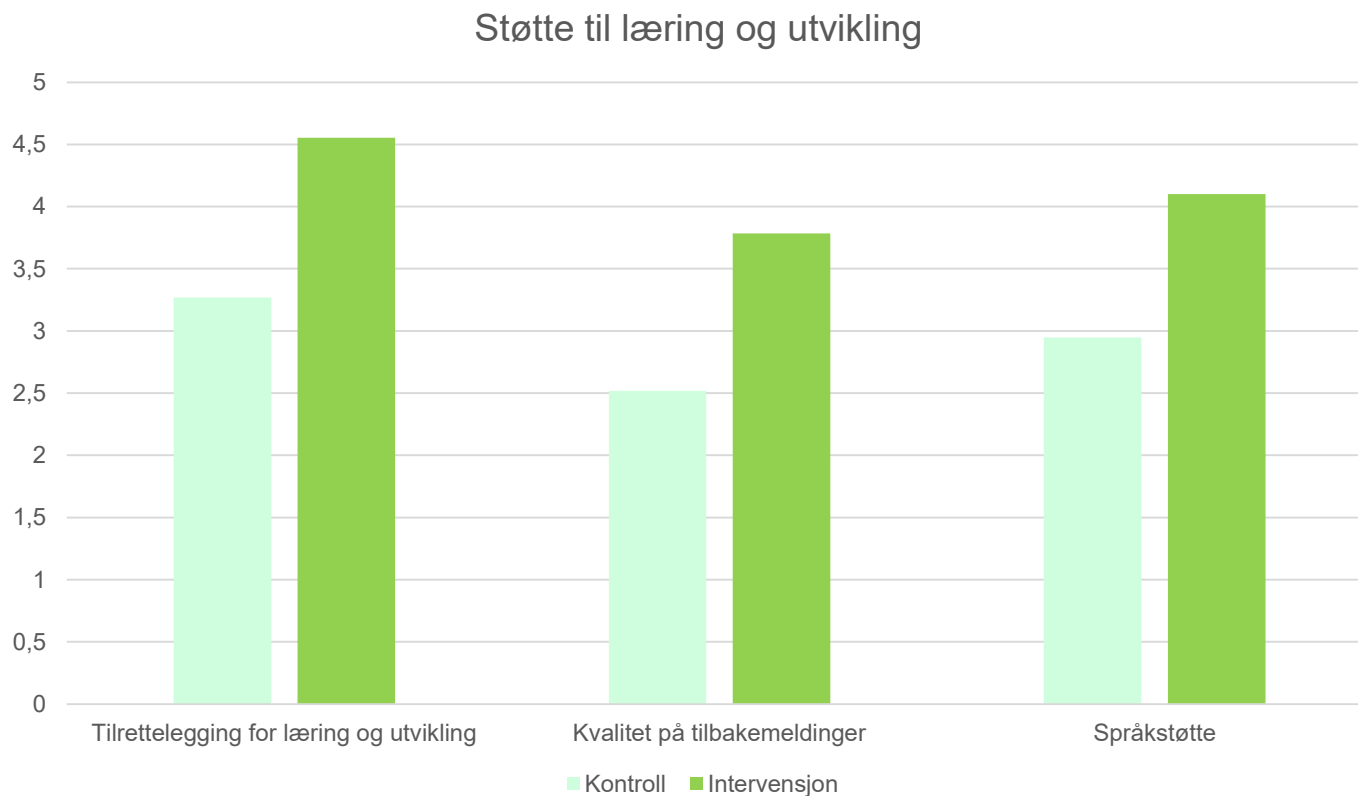
**Barnehager som
fikk tf3 fra høsten
2018
= 2018 barnehagene
(interv)**

187
småbarn
s-
avdeling
er

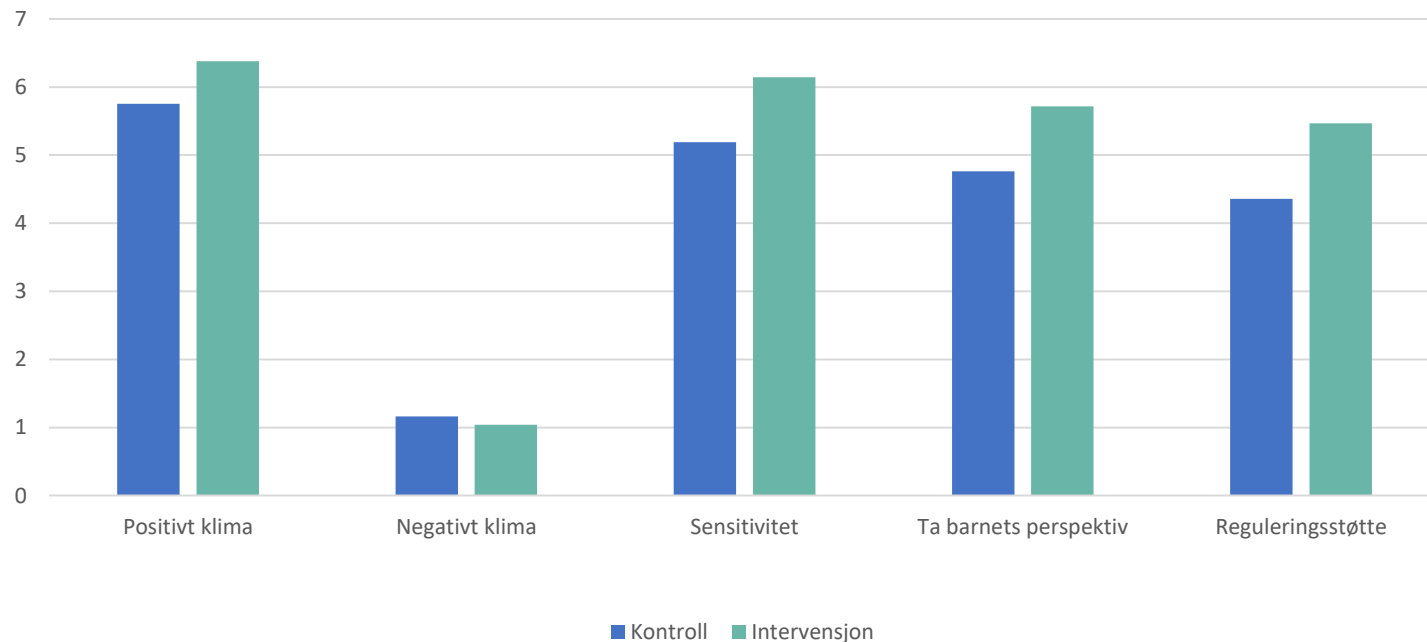
**Barnehager som
fikk tf3 fra høsten
2019
= 2019 barnehagene
(kontroll)**

Resultater mellom kontroll og intervensjon

Resultater mellom kontroll og intervensjon

Emosjonell og atferdsmessig støtte

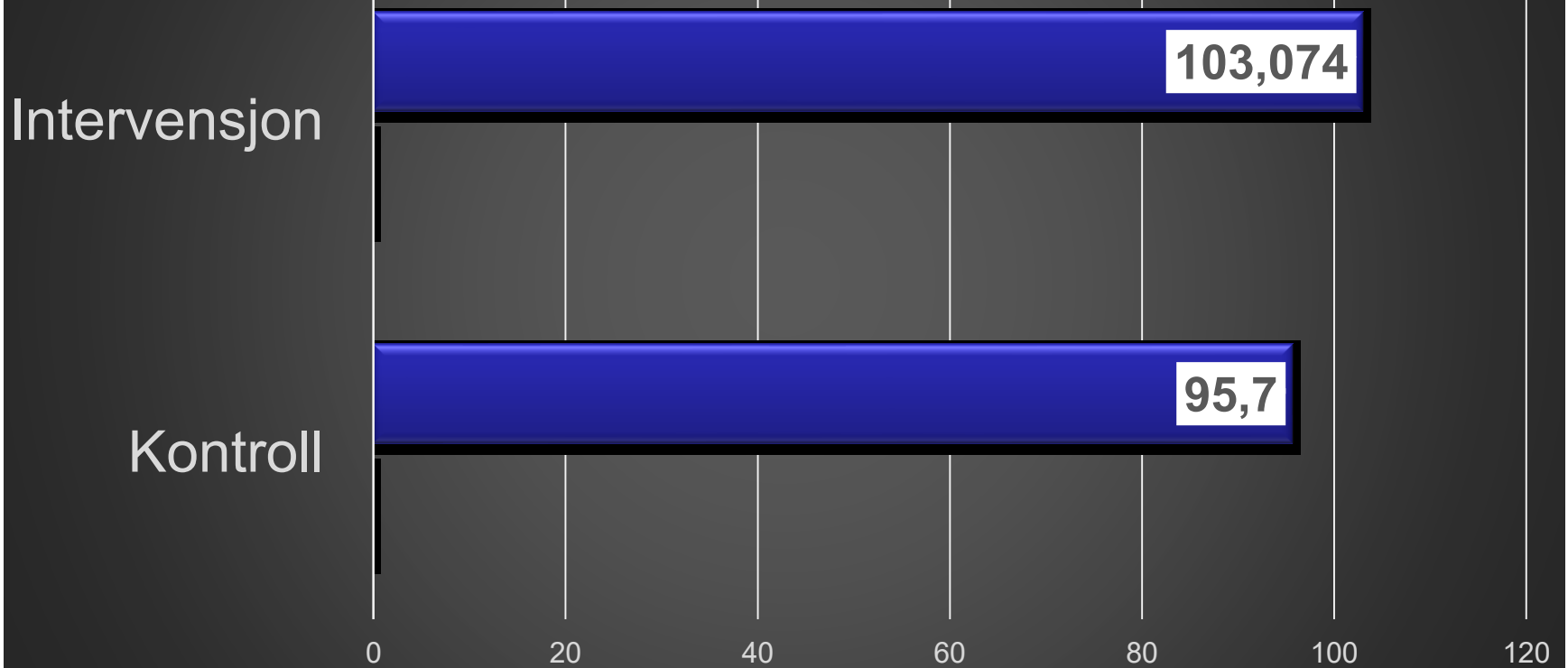
Trygg før 3: Språkutvikling gjennom ett barnehageår

Denne studien undersøker:

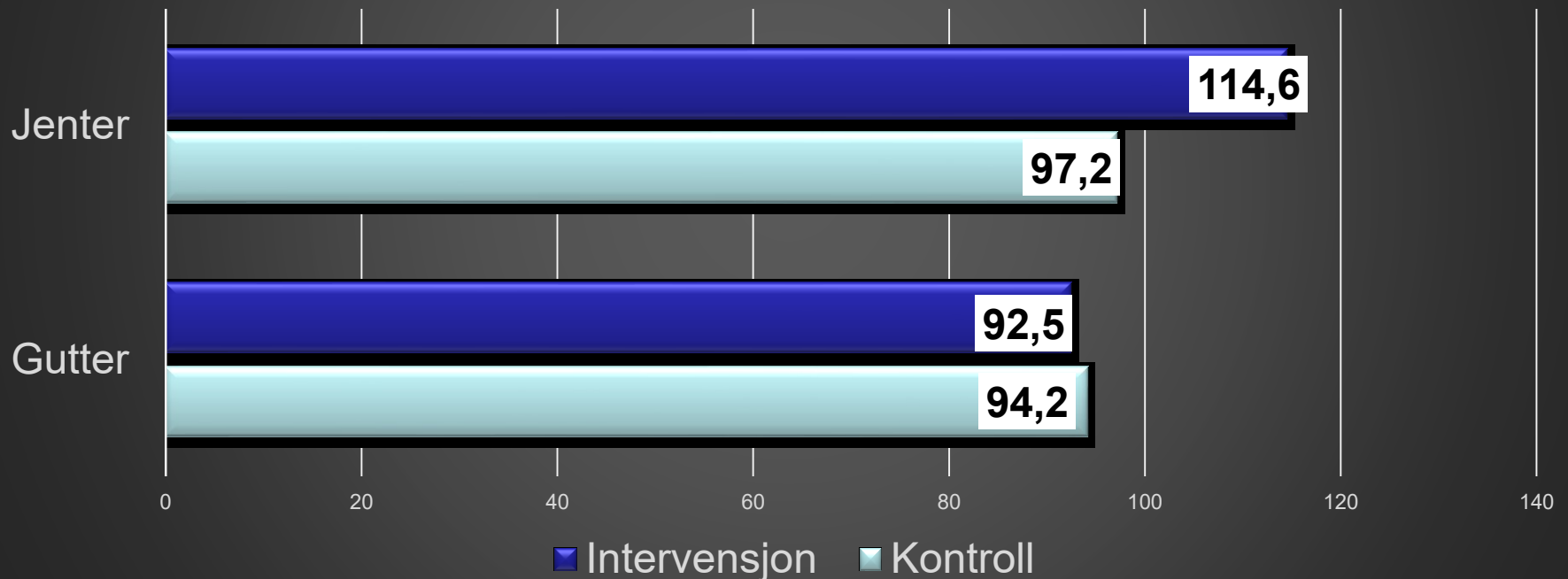
- 1) Utvikler språket til de barna som prøvde ut Trygg før 3 seg raskere enn sammenligningsgruppen?
- 2) Er det forskjeller mellom gutter og jenter?

Studien er under arbeid og de preliminære resultatene som vises i dag er ikke publiserte.

Fremgang i antall ord fra T1 til T2

Fremgang i antall ord fra T1 til T2 for gutter og jenter separat

Trygg før 3 og barnas psykiske helse

Tidlig innsats

- Fremme psykisk helse, forebygge og evt behandle psykiske vansker/lidelser
- Pyramidemodellen (Fox mfl., 2010)
 - TF 3 = nivå 1 og 2

Oppsummering

- Ikke tydelig effekt av TF3 på psykisk helse eller psykiske vansker på gruppenivå
- Men flere eksempler på bedre støtte til enkeltbarn med vanskelige følelser

- Positive skårer allerede ved T1
- TF3 for generell?
 - Nivå 1 og 2 i forebyggingspyramiden = første trinn
 - Bør TF3 suppleres med gode tiltak for barn i risiko/barn med psykiske vansker?
 - TF3 en god grunnmur?
 - Trenger mer forskning på gode tiltak på nivå 3 og 4 for de yngste

Oppsummert

- **Man kan lykkes med kvalitetsheving.**
- **Leder er avgjørende for å få til endringen.**
- **Det vil si de må legge til rette og sørge for at man gjennomfører utviklingsarbeidet på en måte som øker sannsynligheten for å lykkes.**
 - Det tar tid, men man må stå i det og velge det.
- **Veiledning og refleksjon som bygger på faktiske data/observasjoner, et intenst opplegg som gjennomføres over tid synes å kunne være ekstra viktig for å lykkes.**

Nytt prosjekt som også inkluderer innholdskvalitet

- Språksterk: <https://www.xn--sprksterk-72a.no/>

Takk for meg ☺

